



## Burgerparticipatie

Burgerparticipatie gaat over het betrekken van burgers bij een beleidsproces. Hoe dat precies gebeurt, verschilt van gemeente tot gemeente. In Tilburg onderscheiden we bij burgerparticipatie 'interactieve beleidsvorming' en 'actief burgerschap'. Dit staat in de Visie Burgerparticipatie (2012):

1. *Interactieve beleidsvorming* betekent dat burgers bij de voorbereiding, bepaling, uitvoering en evaluatie van beleid worden betrokken. De gemeente heeft hierbij het initiatief en de regie. Binnen de organisatieontwikkeling van gemeente Tilburg wordt interactieve beleidsvorming verder ontwikkeld.
2. *Actief burgerschap* houdt in dat burgers zich verantwoordelijk voelen voor de kwaliteit van samenleven in stad, wijk of buurt, en zich actief inzetten om deze te verbeteren. Het gaat dan om vrijwillige inzet, en de rol van de gemeente is hooguit die van participant. In de komende jaren zal deze vorm van burgerparticipatie vooral te zien zijn op de terreinen van de drie transities.

*Wijk- en dorpsraden* kunnen een rol spelen bij burgerparticipatie, bijvoorbeeld bij interactieve beleidsvorming. De commissie Sociale Stijging heeft regelmatig overleg met wijk- en dorpsraden. Ook bij actief burgerschap kunnen wijk- en dorpsraden een rol spelen. Welke activiteiten dat zijn hangt af van eigen keuzes van de wijk- of dorpsraad. De gemeente wil dit niet opleggen.

### Visie Burgerparticipatie (2012)

Burgers betrekken bij beleid is niet nieuw. Zo leidde het initiatiefvoorstel Buurtparticipatie van de SP uit 2006 onder meer tot twee pilots waarin burgers actief meedachten over de inrichting van hun eigen leefomgeving.

De directe aanleidingen voor de Visie Burgerparticipatie waren twee moties van de raad (2010 en 2011), en hetgeen in het coalitieakkoord 2010-2014 stond over burgerparticipatie. Het college stelde een conceptvisie op en legde deze in januari 2012 voor aan de commissie Modern Bestuur. Kritische opmerkingen, waaronder de wens om de visie concreet uit te werken, zijn door het college verwerkt in de definitieve visie. Hierin wordt onder meer een Uitvoeringsagenda wordt aangekondigd.

### Uitvoeringsagenda Burgerparticipatie (2013)

De Uitvoeringsagenda werd rond de jaarwisseling 2012/2013 aan de commissie (Modern) Bestuur voorgelegd voor wensen en bedenkingen. De wethouder zegde daarbij toe dat de commissie de definitieve versie van de Uitvoeringsagenda zou ontvangen, en dat er voor de zomer van 2014 een evaluatie van burgerparticipatie zou

## Waarom een werkagenda?

**De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.**

**Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.**

**Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.**

plaatsvinden, inclusief het functioneren van de contacten met de wijk- en dorpsraden.

De definitieve Uitvoeringsagenda werd per raadsbrief van 17 mei 2013 aan de raad gestuurd. Toen de commissie vervolgens op 3 juni de werkagenda besprak, uitte een aantal commissieleden de wens om ook de definitieve uitvoeringsagenda in de commissie te willen bespreken. Dit gebeurde vervolgens op 19 augustus 2013: veruit de meeste fracties namen daarbij een positief standpunt in.

Inhoudelijk geeft de Uitvoeringsagenda invulling aan het onderdeel interactieve beleidsvorming. Daarnaast komen in de Uitvoeringsagenda ook alvast 'burgerinitiatieven' aan de orde, maar deze vallen onder het onderdeel 'actief burgerschap'. Dat volgt een eigen traject als 'Civil Society', en valt onder de commissie Sociale Stijging. Het college heeft inmiddels besloten dat Civil Society geen apart beleidsveld is.

Als het in de Uitvoeringsagenda om 'burgerinitiatieven' gaat, dan worden hiermee initiatieven van burgers in brede zin bedoeld; dus niet uitsluitend burgerinitiatieven waarover de raad zich op grond van de verordening buigt.

### Evaluatie Uitvoeringsagenda Burgerparticipatie

#### Evaluatie Uitvoeringsagenda Burgerparticipatie (2014)

Op 20 juni 2014 nam het college kennis van de informatienota Evaluatie Uitvoeringsagenda burgerparticipatie. Geconcludeerd wordt dat een groot deel van de beslispunten en activiteiten van de Uitvoeringsagenda is uitgevoerd en geëvalueerd. Tevens wordt een opsomming gegeven van activiteiten die worden voortgezet en doorontwikkeld. Een daarvan is de evaluatie van de twee huidige ingangen van burgerinitiatieven, namelijk de Verordening burgerinitiatieven en het Aanjaagfonds burgerinitiatieven. Deze evaluatie is gestart in het najaar van 2014.

Conform de toezegging die de wethouder begin 2013 bij de eerste bespreking van de Uitvoeringsagenda deed, is deze evaluatie op 1 september 2014 voorgelegd aan de commissie Bestuur. De wethouder zegde daarbij toe om na te vragen of er onderzoek is gedaan naar de bekendheid van wijkregisseurs en te onderzoeken welke wijken voor- of achterlopen met betrekking tot burgerinitiatieven. Deze informatie is via de dagmail van respectievelijk 9 september en 14 oktober 2014 onder de raad verspreid.

### Evaluatie Verordening burgerinitiatieven en het Aanjaagfonds burgerparticipatie

In de dagmail van 14 oktober 2014 is de "Informatienota plan van aanpak evaluatie aanjaagfonds burgerparticipatie en verordening burgerinitiatief" onder de raadsleden verspreid. De evaluatie is een coproductie van de afdeling Veiligheid en Wijken en de griffie.

De commissie sprak op 9 februari 2015 over de evaluatie van de verordening burgerinitiatieven. Daarbij stemde de commissie in met de aanbevelingen. De commissie nam toen ook kennis van de evaluatie van het aanjaagfonds burgerinitiatieven. De commissie ging akkoord met het voorstel van het college om op korte termijn een bijeenkomst te organiseren over de participerende overheid en de rol van de raad, en daarna gezamenlijk een voorstel te ontwikkelen over hoe wordt omgegaan met burgerinitiatieven.

## Behandeling in de commissie, rol van de commissie

### Meer informatie

Meer informatie: Janneke Oosterhuis <mailto:janneke.oosterhuis@tilburg.nl> telefoon: 542 9977

Meer informatie (waaronder alle genoemde documenten) is te vinden via het **dossier Burgerparticipatie**. Deze is te vinden via

- de rechtstreekse link in de dagmail;
- [www.raadtilburg.nl](http://www.raadtilburg.nl) → Vergaderingen → Agenda & Vergaderstukken → Raadonline → Dossiers;
- <http://tilburg.notudoc.nl/cgi-bin/dossier.cgi>

## Waarom een werkagenda?

De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.

Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.



## Financiën

Tijdens de informatieve bespreking van de werkagenda van Bestuur op 1 september 2014 werd de suggestie gedaan om het onderwerp "financiën" toe te voegen tot de werkagenda. Op 6 oktober 2014 heeft de commissie besloten om dit onderwerp toe te voegen aan de werkagenda Bestuur.

### Financiën

In de commissie Bestuur komt het onderwerp "financiën" in veel verschillende vormen voor. Te noemen valt onder meer: documenten uit de P&C-cyclus (van voorjaarsrapportage tot jaarstukken), legesverordeningen, subsidiebeleid en gemeentegaranties en financiële regels en instrumenten. Tot dat laatste behoren bijvoorbeeld de financiële beheersverordening, de controleverordening en verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid.

### Financiën ook in Auditcommissie

Het onderwerp Financiën wordt ook door de Auditcommissie nauwlettend gevolgd. De Auditcommissie heeft hierin een niet-politieke rol: indien nodig wordt een onderwerp voor politieke behandeling en besluitvorming doorverwezen naar bijvoorbeeld de commissie Bestuur. De Auditcommissie kan de raad / commissie Bestuur gevraagd of ongevraagd advies geven over de financiële administratieve organisatie en het financiële beheer van de gemeente.

### Op de planning in 2015

Op de agenda van de commissie Bestuur van 9 februari 2015 stond een voorstel tot **herziening van de financiële beheersverordening**. De Auditcommissie heeft hierover advies uitgebracht in de vorm van een brief naar het college. Het uiteindelijke raadsvoorstel staat op de agenda van de raad van 9 maart.

In het vierde kwartaal van 2015 wordt het **Visiedocument Planning en Control** (2011) beperkt geactualiseerd. De wijze waarop dit zal gebeuren, wordt in de loop van dit jaar duidelijk.

Het is denkbaar dat de actualisatie van het Visiedocument Planning en Control zal leiden tot een voorstel tot aanpassing van de **Verordening onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid** (ex art. 213a Gemeentewet).

Ten slotte is er een aantal financiële onderwerpen te noemen die weliswaar ambtelijk veel voeten in aarde zullen hebben, maar waarbij de rol van

### Waarom een werkagenda?

De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.

Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.

de raad beperkt is. Denk hierbij bijvoorbeeld aan de invoering van de Vennootschapsbelasting per 1-1-2016 en de verdere uitwerking van het risicomanagement (behandeld in de commissie Bestuur van 5 januari 2015).

### **Behandeling in de commissie**

Aan de commissie ligt als eerste de vraag voor of dit de gewenste invulling is van de werkagenda voor wat betreft Financiën.

De commissie spreekt uit betrokken te willen zijn bij actualisatie van het Visiedocument Planning en Control.

Indien dit leidt tot een herziening van de herziening van de Verordening Onderzoeken doelmatigheid en doeltreffendheid (ex art. 213a Gemeentewet), dan wenst de commissie hierbij ook betrokken te worden.

### **Meer informatie**

Het dossier "Inleiding in de financiën " bevat informatie en links naar de relevante documenten. U kunt het dossier vinden via:

- de rechtstreekse link in de dagmail;
- [www.raadtilburg.nl](http://www.raadtilburg.nl) → Vergaderingen → Agenda & Vergaderstukken → Raadonline → Dossiers;
- <http://tilburg.notudoc.nl/cgi-bin/dossier.cgi>



## Gebouwen

De gebouwenexploitatie omvat circa 200 gemeentelijke gebouwen. Het Vastgoedbedrijf is als eigenaar van deze gebouwen verantwoordelijk voor het verhuur, het onderhoud (eigenaarsdeel) en het administratief beheer van deze gebouwen. De gebouwen worden zowel intern als extern verhuurd.

### 1. Strategische Visie Gebouwen(beheer)

Het college heeft in 2010 een nieuwe strategische visie op gemeentelijk gebouwenbeheer voorbereid. Dit was het resultaat van een toezegging aan de raad bij het rekenkamercommissie-onderzoek naar gemeentegebouwen (2009).

De visie vormt een leidraad bij en een legitimatie voor het handelen bij beheer van de gebouwenportefeuille, ook bij uitbreiding en krimp. Er is invulling gegeven aan de behoefte om waar

mogelijk beleidsmatiger gaan sturen en minder op incidenten. Daarom is een kwadrantenstelsel ontwikkeld: winstgevend/niet winstgevend, en draagt bij aan doelstelling/draagt niet bij aan doelstelling.

De nieuwe Strategische visie gebouwenbeheer werd in het najaar van 2010 voorgelegd aan de commissie Economie, eerst als raadsvoorstel, maar later als raadsnotitie. Dit nadat vrijwel alle fracties zich kritisch hadden geuit, bijvoorbeeld over de helderheid en de voldragenheid van de visie.

### 2. Gebouwen(exploitatie) op Orde

Op 12 april 2012 is bij de behandeling van de raadsbrief ongeval zwembad Reeshof door de wethouder toegezegd om te starten met het project "Gebouwen(exploitatie) op orde". Dit project omvat zowel het "veilig" maken van de gebouwen, als het kostenefficiënt en slim (lean) exploiteren van de gebouwen. Dit leidde tot een startnotitie die op 25 juni 2012 werd vastgesteld door de raad.

Het project kent 5 deelprojecten: 1) veilige gebouwen; 2) conditieafhankelijk onderhoud; 3) informatievoorziening en informatisering; 4) processen en werkafspraken en 5) implementatie van de nieuwe werkwijzen en systemen in de bedrijfsvoering van het Vastgoedbedrijf / het team gebouwen. Buiten de scope van het project vallen de tijdelijke gebouwen (deze vallen in de grondexploitatie) en de onderwijsgebouwen (gemeente is enkel economisch eigenaar).

In juli 2013 ontving de raad een raadsbrief over de voortgang van het project. Hierin stond onder meer dat het project eind 2014 klaar zal zijn. Op 17 december 2013 ontving de raad opnieuw een raadsbrief.

## Waarom een werkagenda?

De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.

Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.

In april 2014 is een introductiebijeenkomst gehouden over het project.

Op 19 augustus 2014 heeft de raad opnieuw een brief over de voortgang van het project ontvangen. Hierin staat onder meer dat de raad naar verwachting in december 2014 voor het laatst separaat (per brief) zal worden geïnformeerd over dit project. Daarna zal de raad via de afdelingsplannen, zoals opgenomen in de voor- en najaarsrapportage - over dit project worden geïnformeerd.

Via de toezeggingenlijst van de commissie Bestuur is inmiddels duidelijk geworden dat de planning van de laatste brief wordt verschoven naar maart 2015.

### **3. Maatschappelijk vastgoed**

Maatschappelijk vastgoed is vastgoed in eigendom van de gemeente dat wordt gebruikt om maatschappelijke (publieke) organisaties voor onderwijs, sport, cultuur, welzijn en zorg te huisvesten.

Maatschappelijk vastgoed is een thema dat zowel in de commissie Sociale Stijging als in de commissie Bestuur valt. Voor het aandachtsgebied van de commissie Bestuur is in ieder geval de huurwaardebepaling van maatschappelijk vastgoed van belang.

Bij de programmabegroting 2013 gaf de raad het college de opdracht om te komen met een aanpak m.b.t. het eigendom, het beheer en de exploitatie van maatschappelijk vastgoed.

Op 28 oktober 2013 sprak de commissie Sociale Stijging over de raadsnotitie Toekomstbestendig maatschappelijk vastgoed. De commissie ging in grote lijnen akkoord met een viertal uitgangspunten voor een nieuw beleidskader. Een daarvan betrof het formuleren van transparante uitgangspunten voor de waardering van maatschappelijk vastgoed.

Nadat de commissie Bestuur op 24 november over het raadsvoorstel Huurwaardebepaling maatschappelijk vastgoed had gesproken, gaf de raad op 15 december 2014 het college onder meer de opdracht om een implementatieplan op te stellen voor een gefaseerde invoering van een transparante huurprijsmethodiek op basis van DCF-WOZ. Dit moet kostenneutraal zijn voor de bestaande maatschappelijke huurders. Het implementatieplan moet medio 2015 aan de raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Behandeling hiervan staat gepland op 22 juni 2015 in de commissie Bestuur.

### **Gebouwen: in welke themacommissie?**

Bij de bespreking van de werkagenda op 3 juni 2013 rees de vraag in welke gevallen het onderwerp gemeentegebouwen in de commissie Bestuur aan de orde komt, en in welke gevallen in de commissie Sociale Stijging of Vestigingsklimaat. De griffie volgt hierin in beginsel de handelswijze van het college. Uitzondering hierop is dat het college in de Najaarsrapportage onder het thema Vestigingsklimaat rapporteert over Gebouwen op Orde, terwijl de commissie- en raadsbehandeling hiervan in het thema Bestuur plaatsvindt.

### **Rol commissie bij dit proces**

Tijdens de informatieve bespreking op 1 september 2014 spraken leden van de commissie Bestuur de behoefte uit dat de afsluitende brief duidelijker en concreter is over het project dan de brief van 19 augustus. De commissie Bestuur zal de afsluitende brief bespreken. Periode: begin 2015.

**Meer informatie: Janneke Oosterhuis [janneke.oosterhuis@tilburg.nl](mailto:janneke.oosterhuis@tilburg.nl) telefoon: 542 9977**

Bij de informatieve bespreking van de werkagenda op 9 maart 2015 sprak een aantal leden van de commissie uit om niet alleen over de huurwaarde van maatschappelijk vastgoed te spreken, maar ook over de verhuur van gemeentelijk vastgoed in het algemeen (bijvoorbeeld verhuur aan een commerciële partij). Dit zal voor de volgende werkagenda worden uitgewerkt.

Ook wil de commissie betrokken zijn bij het implementatieplan: deze staat gepland voor commissiebehandeling op 22 juni 2015.

Ten slotte zal bij de volgende werkagenda dieper ingegaan worden op de vraag wat in welke commissie behandeld wordt: het uitgangspunt dat de methodiek in de commissie Bestuur besproken wordt, en de concrete invulling (bijvoorbeeld de hoogte van de subsidie van een welzijnsorganisatie ter compensatie van de huur wordt verstuurd) in bijvoorbeeld de commissie Sociale Stijging.

## Meer informatie

Het dossier "Gemeentelijke gebouwen - Beheer en Exploitatie, en huurwaardebepaling maatschappelijk vastgoed" bevat informatie en links naar de relevante documenten. U kunt het dossier vinden via:

- de rechtstreekse link in de dagmail;
- [www.raadtilburg.nl](http://www.raadtilburg.nl) → Vergaderingen → Agenda & Vergaderstukken → Raadonline → Dossiers;
- <http://tilburg.notudoc.nl/cgi-bin/dossier.cgi>

## Waarom een werkagenda?

**De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.**

**Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.**

**Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.**





## Gemeentelijke huisvesting

### Coalitieakkoord

In het coalitieakkoord 2010-2014 nam het college zich voor om "in deze periode een besluit te nemen over de gemeentelijke huisvesting en daarbij een relatie leggen met de ontwikkeling van de binnenstad en de Spoorzone."

### 1. Vooronderzoek

Naar aanleiding van een vooronderzoek besloot het college op 20 juli 2010 om aan de raad voor te stellen om € 506.000,- beschikbaar te stellen t.b.v. een onderzoek gemeentelijke huisvesting, deels bedoeld voor de initiatieffase en deels voor de definitiefase. Bij de begroting op 11 november 2010 stelde de raad € 950.000,- beschikbaar voor een onderzoek naar gemeentelijke huisvesting in combinatie met een onderzoek naar verdere ontwikkeling van het kernwinkelgebied.

### 2. Initiatieffase

Op 16 november 2010 startte het college de initiatieffase. In deze fase wordt onderzocht of het project haalbaar is en binnen welke kaders gewerkt gaat worden. De belangrijkste aanleidingen voor een onderzoek naar de gemeentelijke

huisvesting zijn de slechte gebruikstoestand en technische staat van Stadskantoor 1 en de ontwikkeling en uitbreiding van het kernwinkelgebied. Een collegebesluit van 27 september 2011 rondde de initiatieffase af en startte de definitiefase.

### 3. Definitiefase

In deze fase worden eisen en wensen vertaald in het projectplan. De fase werd gestart door het collegebesluit van 27 september 2011. Het besluit bevatte een aantal uitgangspunten voor de definitiefase: het hanteren van de principes van Het Nieuwe Werken, de ambitie om de hoogste duurzaamheidscore te realiseren, en renovatie met aanvullende nieuwbouw. Bij de laatste zijn drie scenario's aan de orde: 1A: renovatie van SK1 en SK2, inclusief gebruik van ruimte van de bibliotheek; 1B: idem, echter zonder de bibliotheek; 2: renovatie van SK1 en aanvullende nieuwbouw. Er is nog geen sprake van een voorkeursscenario.

### *Pre-definitiefase*

Deze extra fase werd ingebouwd om de initiatieffase geen voorkeursscenario bevatte. De pre-definitiefase werd op 25 juni 2012 met een raadsbesluit afgerond. De raad besloot toen om onder meer scenario 1A als voorkeursscenario uit te roepen, en bij SK1 te streven naar het duurzaamste stadskantoor van Nederland.

Op 18 maart 2013 besloot de raad om de definitiefase af te ronden.

### 4. Ontwerpfase, architectenselectie

Op 18 maart startte de raad de ontwerpfase op basis van het Programma van Eisen. Hierin wordt uitgegaan van renovatie van SK1 en SK2, en het ambitieniveau duurzaamheid voor SK1 "BREEAM excellent", en voor SK2 zo duurzaam mogelijk, met een minimum van GPR7.

Verder besloot de raad om een voorbereidingskrediet van € 7 miljoen ter beschikking te stellen ten behoeve van de activiteiten tot aan de start van de realisatiefase.

Op 2 juli 2013 startte het college het proces van de architectenselectie voor SK1, en van het opstellen van een beeldkwaliteitplan voor SK1 en omgeving. Dit leidde op 11 februari 2014 tot het collegebesluit tot voorlopige gunning aan bureau DEDRIE uit Maastricht voor de ontwerpwerkzaamheden aan SK1. Op aandringen van de raad wordt de definitieve contractvorming uitgesteld tot na de verkiezingen van de gemeenteraad van 2014. Als de raad dan alsnog besluit tot een ander scenario, zal het college het gunningbesluit moeten

## Waarom een werkagenda?

**De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.**

**Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.**

**Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.**

intrekken en een nieuwe procedure moeten starten.

### 5. Voorlopig ontwerp SK1

Op 7 juli 2014 is een presentatie gehouden over de stand van zaken ten aanzien van het ontwerpproces. Op 1 september 2014 besprak de commissie Bestuur de raadsnotitie Schetsontwerp gemeentelijke huisvesting. Hierin liggen drie scenario's voor: twee varianten waarbij er winkels in de plint worden gehuisvest en één waarbij dat niet het geval is (het terugvalscenario). Bij de bespreking van de Perspectiefnota op 15 september 2014 gaf de wethouder aan dat hij van de drie scenario's kostenramingen zal maken en deze vervolgens zal meenemen in het voorstel ten aanzien van het uitvoeringskrediet.

Op 24 november 2014 besprak de commissie Bestuur een initiatiefvoorstel van de TVP inzake ontwikkelingen SK1 e.o. respectvol omgaan met Tilburgs Erfgoed. De wethouder zegde daarbij toe om het verslag van zijn gesprek op 5 december 2014 met PNET (Projectgroep Naoorlogs Erfgoed Tilburg) aan de commissie toe te sturen. Op 15 december verwierp de raad het initiatiefvoorstel zelf, maar aanvaardde wel een motie van de LST, waardoor het college de opdracht kreeg om:

1. te onderzoeken of de door PNET, na overleg met haar achterban, voorgestelde onderdelen van de beeldtaal in het ontwerp terug kunnen komen, zoals 5 december is besproken en vastgelegd in afspraken met wethouder de Ridder.
2. Als blijkt dat een onderzoek voor 1 maart afgerond kan worden en ook zeer betaalbaar blijkt te zijn dan toch in te stemmen met een onafhankelijk cultuurhistorisch onderzoek naar de cultuurhistorische waarden van SK1.

Op 15 december verwierp de raad het initiatiefvoorstel zelf, maar aanvaardde wel een motie van de LST, waardoor het college de opdracht kreeg om:

1. te onderzoeken of de door PNET, na overleg met haar achterban, voorgestelde onderdelen van de beeldtaal in het ontwerp terug kunnen komen, zoals 5 december is besproken en vastgelegd in afspraken met wethouder de Ridder.
2. Als blijkt dat een onderzoek voor 1 maart afgerond kan worden en ook zeer betaalbaar blijkt te zijn dan toch in te stemmen met een onafhankelijk cultuurhistorisch onderzoek naar de cultuurhistorische waarden van SK1.

De uitvoering van deze motie landt in het beeldkwaliteitsplan, hetgeen tot het aandachtsgebied van de de commissie Vestigingsklimaat behoort. Het beeldkwaliteitsplan wordt naar verwachting in juni 2015 vastgesteld (bron: raadsbrief, 13 februari 2015, zie hieronder, bij tabblad "Aanbesteding").

De raad zal eind juni 2015 een besluit nemen over het voorlopig ontwerp.

### 6. Besluitvorming uitvoeringskrediet

De besluitvorming over het uitvoeringskrediet zal eind juni 2015 via de commissie Bestuur plaatsvinden.

### 7. Aanbesteding

Op 10 februari 2015 heeft het college het besluit genomen om te starten met de voorselectieprocedure voor de DBM (Design Build en Maintain)-aannemer De uiteindelijke keuze wordt gestart in juli 2015, nadat het uitvoeringskrediet door de raad is toegekend.

Over dit collegebesluit, en over het besluit om een reserveringsovereenkomst aan te gaan met Multi Vastgoed voor de ontwikkeling van het Stadhuisplein, zou op 2 maart een informatiebijeenkomst plaatsgevonden hebben, maar deze bijeenkomst is door het college geannuleerd.

### *Goedkoper alternatief?*

Eind 2013 gaf een tweetal initiatiefnemers van buiten de gemeente aan dat de gemeentelijke huisvesting in hun ogen kostenefficiënter zou kunnen. Daarop kreeg een onafhankelijk bureau (Fakton) opdracht om de voorgenomen gemeentelijke variant vergelijkbaar te maken met de alternatieve varianten van de initiatiefnemers. Op 4 februari schreef het college aan de raad dat het Fakton-rapport geen aanleiding vormde om het voorkeursscenario te heroverwegen. Wel zal het college het programma van eisen en bijbehorende kostenramingen kritisch blijven monitoren.

Het Fakton-rapport werd op 25 februari naar de raad gezonden, inclusief sheets van de presentatie.

### Het vervolg

Aan de volgende zaken is/wordt gewerkt:

5. Het voorlopig ontwerp van SK1 (raadsbesluit eind juni 2015);
6. Besluitvorming uitvoeringskrediet: via de commissie Bestuur naar de raad (raad, eind juni 2015);
7. De aanbesteding (start voorselectie: februari 2015, uiteindelijke keuze ná voorbereidingskrediet, dus vanaf juli 2015);
8. De realisatie (2016 - 2019).

Meer informatie: Janneke Oosterhuis [janneke.oosterhuis@tilburg.nl](mailto:janneke.oosterhuis@tilburg.nl) telefoon: 542 9977

## Rol commissie bij dit proces

De vraag is of de raad(scommissie) naar aanleiding van de laatste stand van zaken nog nadere activiteiten wil ondernemen.

## Meer informatie

Het dossier "Gemeentelijke huisvesting" bevat informatie en links naar de relevante documenten. U kunt het dossier vinden via:

- de rechtstreekse link in de dagmail;
- [www.raadtilburg.nl](http://www.raadtilburg.nl) → Vergaderingen → Agenda & Vergaderstukken → Raadonline → Dossiers;
- <http://tilburg.notudoc.nl/cgi-bin/dossier.cgi>

## Waarom een werkagenda?

De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.

Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.

## Internationalisering, waaronder Mondiale bewustwording

### Internationalisering - in breder perspectief

"Internationalisering" is een breed thema. Het kan verdeeld worden in een drietal onderwerpen, die elk bij een andere portefeuillehouder zijn ondergebracht, en deels in verschillende commissies behandeld worden.

Het gaat om:

1. Economische betrekkingen (portefeuille wethouder De Ridder, commissie Vestigingsklimaat);
2. Europa (portefeuille burgemeester, commissie Bestuur);
3. Mondiale bewustwording (portefeuille wethouder Jacobs, commissie Bestuur).

Over Internationalisering is relevant dat de wethouder op 12 november 2014 motie 73 van D66 overnam, en toezegde om de raad via een raadsbrief te informeren over de verschillende elementen van internationalisering, de bijbehorende tijdspaden voor de uitwerking van deze elementen en eventuele samenhang daartussen en over verdere uitwerking van het themaonderwerp mondiale bewustwording.

Deze raadsbrief werd op 16 december aan de raad aangeboden. Er wordt ingegaan op drie elementen van internationalisering: economische betrekkingen, Europa, en mondiale bewustwording. Tijdens de vergadering van de commissie Bestuur op 5 januari 2015 heeft de fractie van het CDA de commissievoorzitter verzocht om de raadsbrief te agenderen voor de commissie. Bespreking ervan vond plaats op 9 februari 2015.

### Internationalisering, onderdeel Mondiale bewustwording: het geldende kader

Het kader voor het beleidsterrein Mondiale bewustwording - Internationale Samenwerking is vastgelegd in de kadernota Tilburg Wereldstad uit 2008 (raad, 3 maart 2008). Hierin staan zeven speerpunten die vanaf 2009 bij de subsidieverlening en de gemeentelijke activiteiten als richtlijn voor beleid dienen.

In het coalitieakkoord 2010-2014 werd besloten tot een structurele taakstellende bezuiniging van € 130.000,- op Internationale Samenwerking. Daardoor werd het ambitieniveau van de kadernota niet meer haalbaar. Het college besloot daarom op 30 september 2011 om - in plaats van nieuw beleid - prioriteiten te formuleren binnen de grenzen van het bestaande kader met daarbij ook aandacht voor actuele ontwikkelingen. Dit collegebesluit ("Subsidies internationale samenwerking") is in de commissie Modern Bestuur van 10 oktober 2011 besproken.

## Waarom een werkagenda?

De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.

Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.

### Op weg naar een nieuwe kadernota: startnotitie in 2013:

Het college heeft een aantal keer een nieuwe kadernota toegezegd, bijvoorbeeld in de Perspectiefnota 2014: zodra de uitwerking van het rijksbeleid op ontwikkelingssamenwerking beschikbaar is, wordt een nieuwe lokale werkagenda voor 2014 opgesteld, en tegelijkertijd gestart met het proces voor een nieuwe kadernota. Hierin worden onderwijsveld, maatschappelijk middenveld en bedrijfsleven betrokken. Ook wordt bekeken in hoeverre afstemming van initiatieven op het terrein van internationale samenwerking in de regio kan plaatsvinden.

Op 4 november 2013 gaf de commissie Bestuur wensen en bedenkingen op zowel een startnotitie over een nieuw beleidskader vanaf 2015, als ook op een programma van eisen dat voor 2014 de werkagenda vormt.

De fracties van CDA, PvdA, D66, GL, DAT en VT namen een positief standpunt in; de fracties van SP, Trots, VVD en TVP uitten zich kritisch. De startnotitie beschrijft wat er zal gebeuren om in het najaar van 2014 te komen tot een nieuw beleidskader: namelijk interne verkenningen, externe bijeenkomsten, panels en vergelijkingen met vergelijkbare gemeenten. Raadsleden kunnen hier desgewenst bij betrokken worden.

In het voorjaar van 2014 verscheen het nieuwe coalitieakkoord. Hierin wordt ook aandacht besteed aan internationale samenwerking, onder het kopje Mondiale Bewustwording:

"Stedenbanden accentueren het internationale karakter van Tilburg, zowel sociaal als economisch. We zijn actief betrokken bij al onze stedenbanden die gericht zijn op bevordering van onze lokale economie en die faciliterend zijn ten opzichte van onze bedrijven. We stimuleren actieve deelname aan deze stedenbanden door hiervoor basisscholen en middelbare scholen uit te nodigen. We willen zo leerlingen het internationale karakter van Tilburg laten ontdekken, ze de stad beter leren kennen én ze bewust te maken van de wijze waarop ze een bijdrage kunnen leveren aan de ontwikkeling van gebieden elders. Wij staan voor een sociaal asielbeleid."

Op 22 september 2014 is een informatiebijeenkomst voor de raad geweest, waarin de raad werd geïnformeerd over de stand van zaken rondom het thema internationale samenwerking - mondiale bewustwording.

Toen de commissie Bestuur op 6 oktober onder meer sprak over de werkagenda Internationale Samenwerking, besloot zij om vertegenwoordigers van bijvoorbeeld stedenbanden uit te nodigen om hun visie op de aanstaande kadernota te geven. Deze bijeenkomst was voorzien in het najaar van 2014.

Bij de bespreking van de (bredere) raadsbrief internationalisering (commissie Bestuur, 9 februari 2015) ging de wethouder in op de planning van de nieuwe kadernota Mondiale bewustwording. Hij wil deze voorleggen in de commissievergadering op 22 juni 2015 en aansluitend in de raad op 13 juli 2015.

In de route naar de totstandkoming van de kadernota over Mondiale bewustwording zal de raad worden betrokken bij interactieve sessies die in de lente 2015 met diverse relevante partijen zullen worden gehouden. Inmiddels is de bijeenkomst gepland: deze vindt plaats op 23 maart aanstaande.

### **Behandeling in de commissie**

In 2015 zal het nieuwe beleidskader Mondiale bewustwording in de commissie Bestuur en in de raad komen. De commissie Bestuur heeft al besloten om vertegenwoordiger van bijvoorbeeld stedenbanden uit te nodigen om hun visie op de aanstaande kadernota te geven.

### **Meer informatie**

Het dossier "Internationale samenwerking" bevat informatie en links naar de relevante documenten. U kunt het dossier vinden via:

- de rechtstreekse link in de dagmail;
- [www.raadtilburg.nl](http://www.raadtilburg.nl) → Vergaderingen → Agenda & Vergaderstukken → Raadonline → Dossiers;
- <http://tilburg.notudoc.nl/cgi-bin/dossier.cgi>



## Vervolg organisatieontwikkeling / Tilburg Transformeert

Tijdens de informatieve bespreking van de werkagenda van Bestuur op 1 september werd de suggestie gedaan om het onderwerp "organisatieontwikkeling" toe te voegen tot de werkagenda. Op 6 oktober 2014 heeft de commissie besloten om dit onderwerp toe te voegen aan de werkagenda Bestuur.

### Organisatieontwikkeling

In het coalitieakkoord 2010 - 2014 kreeg de gemeentesecretaris de opdracht om voorstellen te ontwikkelen / maatregelen te treffen die nodig zijn om de organisatie meer te laten functioneren als één concern dat krachtig wordt aangestuurd om daarmee de door het

bestuur gestelde doelen te realiseren.

Het college heeft de commissie (Modern) Bestuur meerdere malen in raadsnotities bericht over de inhoud en voortgang van het project: op 1 november 2010 en 21 en 28 februari 2011; op 19 september 2011 (eerste voortgangsrapportage); op 2 april 2012 (tweede voortgangsrapportage); op 29 oktober 2012 (derde voortgangsrapportage).

### Eindevaluatie: TT afgesloten, maar de verandering gaat door

De eindevaluatie van het project werd op 6 januari 2014 besproken in de commissie Bestuur, waarna de raad hiervan per raadsbesluit d.d. 27 januari 2014 kennisnam.

In de eindevaluatie werd geconcludeerd dat met het project TT de structuurwijziging is gerealiseerd, de mensen geplaatst zijn en de gewenste en noodzakelijke verandering in gang is gezet. Daarmee "zijn we er nog niet": "Tilburg Transformeert als project wordt als zodanig afgesloten. Het verder doorzetten van de verandering gaan we gekoppeld aan de inhoudelijke opgave in de lijnorganisatie verder oppakken en borgen. De resultaten uit de eindevaluatie zullen worden opgepakt en vertaald in concrete ontwikkelopgaven die in de reguliere organisatieontwikkeling worden meegenomen. Het gaat dan over versterking van het strategisch vermogen van directie, bestuur en organisatie, de slagkracht in het acteren van de organisatie en het LEAN inrichten van de processen, inclusief P&C-cyclus."

### Waarom een werkagenda?

De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.

Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders

## Behandeling in de commissie

Tilburg Transformeert is per januari 2014 afgesloten, al zullen de veranderingen doorgaan.

Het is aan de commissie Bestuur om te bepalen op welke wijze zij dit dossier wil volgen.

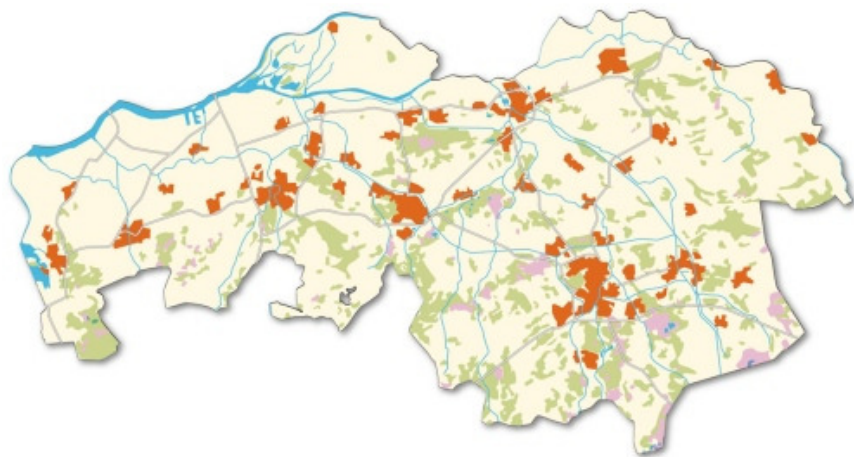
Bij de informatieve bespreking van de werkagenda werd gemeld de Auditcommissie in het onderzoek van de rekening 2014 ook zal kijken naar het onderwerp Organisatieontwikkeling.

## Meer informatie

Het dossier "Tilburg Transformeert " bevat informatie en links naar de relevante documenten. U kunt het dossier vinden via:

- de rechtstreekse link in de dagmail;
- [www.raadtilburg.nl](http://www.raadtilburg.nl) → Vergaderingen → Agenda & Vergaderstukken → Raadonline → Dossiers;
- <http://tilburg.notudoc.nl/cgi-bin/dossier.cgi>

Meer informatie: Janneke Oosterhuis <mailto:janneke.oosterhuis@tilburg.nl> telefoon: 542 9977



## Regionale samenwerking

Op veel verschillende terreinen werkt de gemeente Tilburg samen met regiogemeenten en andere partners. Zo nemen we onder andere deel aan de volgende gemeenschappelijke regelingen: Diamantgroep, GGD, RAV (Regionale Ambulance Voorziening) en de Veiligheidsregio.

Ook de Regio Hart van Brabant (voorheen ROM - Regionaal Overlegorgaan Midden-Brabant) is een gemeenschappelijke regeling. Hierin werkt een aantal gemeenten (Dongen, Gilze en Rijen, Goirle, Heusden, Hilvarenbeek, Loon op Zand, Oisterwijk, Tilburg en Waalwijk) samen. De Regio Hart van Brabant werkt vervolgens weer samen met onderwijsinstellingen en ondernemers: dit gebeurt in Stichting Midpoint Brabant (voorheen: De Ideale Connectie).

Daarnaast kent de gemeente andere samenwerkingsverbanden, zoals BrabantStad: het stedelijk netwerk van vijf grote Brabantse steden (Breda, Eindhoven, Helmond, 's-Hertogenbosch en Tilburg) en de provincie Noord-Brabant.

Bij regionale samenwerking rijst geregeld de discussie over democratische legitimatie / governance: het gaat hierbij om vragen als: wanneer en hoe kan de raad kaders stellen voor de gemeenschappelijke regeling? Heeft de raad mogelijkheden voor bijsturing? Hoe leggen de gemeentelijke vertegenwoordigers in de samenwerkingsverbanden verantwoording aan de raad af?

## Governance Regio Hart van Brabant

Op 6 april 2013 is tijdens de Hart van Brabant Radendag een notitie besproken over het governance-vraagstuk bij de Regio Hart van Brabant. Deze voorstellen werden betrokken bij het raadsvoorstel voor de nieuwe Gemeenschappelijke Regeling Hart van Brabant, dat op 18 juni 2013 in de commissie Bestuur is besproken. De griffie had daarvoor een notitie opgesteld waarin zij de commissie een aantal zaken in overweging gaf. De belangrijkste was het uitgangspunt dat in de toekomst de ontwerpbegroting van de gemeenschappelijke regeling vóór 15 april aan de raden wordt voorgelegd voor het geven van zienswijzen. Alleen dan kunnen de raden deze namelijk meenemen bij hun eigen Perpectiefnota/voorjaarsnota. Een andere aanbeveling was om er op aan te dringen de uitgangspunten uit de governancenotitie van 6 april óók te hanteren bij andere gemeenschappelijke regelingen.

In de commissievergadering werden de aanbevelingen van griffie door de commissie en de burgemeester overgenomen.

Op 24 juni 2013 stelde de raad de gemeenschappelijke regeling regio Hart van Brabant vast.

## Waarom een werkagenda?

De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.

Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.



Op 30 juni 2014 besprak de commissie Bestuur het raadsvoorstel jaarverslag Hart van Brabant. Daarbij werd namens de burgemeester de toezegging gedaan om te bezien of het mogelijk is om de agenda's van de portefeuillehouders voortaan in de commissies te bespreken.

Toen de raad dit voorstel vervolgens op 7 juli 2014 behandelde, lag motie 16-1 voor waarin het college opgedragen werd om de raad via de betreffende raadscommissies vooraf actief te betrekken bij de beleidsinzet binnen de deeloverleggen van Hart van Brabant en achteraf te informeren over de uitkomsten en de besluiten binnen de deeloverleggen.

De burgemeester nam de motie over, waarna deze werd ingetrokken. De burgemeester zegde toe om zo spoedig mogelijk ná het zomerreces, met een notitie hierover naar commissie Bestuur waarin wordt opgenomen hoe uitvoering wordt gegeven aan de motie en hoe dit praktisch kan worden geregeld.

Op 6 oktober 2014 en op 5 januari 2015 heeft de commissie Bestuur besloten om de toezeggingen van 30 juni en van 7 juli te integreren in een andere (al bestaande) toezegging, namelijk de "Notitie versteviging rol raad regionale samenwerking". Meer informatie over het ontstaan van deze toezegging is te vinden in het tabblad hieronder ("Governance en andere gemeenschappelijke regelingen").

### **Governance andere gemeenschappelijke regelingen**

Volgend op de discussie in de commissie Bestuur van 18 juni 2013 stelde de burgemeester op 16 september 2013 de commissie Bestuur op de hoogte van zijn onderzoek of de uitgangspunten van de Notitie Governance (6 april 2013) van toepassing kunnen zijn op andere gemeenschappelijke regelingen.

De burgemeester gaf hierin aan dat naar zijn mening er met name winst geboekt kan worden in het consulteren op strategisch niveau en het rapporteren over de begrotingsuitvoering.

Toen de commissie Bestuur vervolgens op 23 september 2013 over deze brief sprak, zegde de burgemeester toe om in overleg met de betrokken portefeuillehouders inzake de GGD Hart van Brabant, de Veiligheidsregio, de Regionale Uitvoeringsdienst en de Diamantgroep te bezien hoe de uitgangspunten nader kunnen worden geconcretiseerd. Dit leidde tot een tweede brief, die op 8 oktober 2013 aan de commissie Bestuur werd gezonden.

In de brief gaat de burgemeester in op het governancevraagstuk in vier genoemde gemeenschappelijke regelingen.

Hij geeft aan wat de gemeente Tilburg voortaan als goede governance beschouwt, namelijk:

- A. Consultatie van de raad bij (meerjarige) strategische documenten;
- B. Halfjaarlijkse dan wel jaarlijkse rapportage in de commissie over de uitvoering van beleid.

Bij (A) benoemt de burgemeester vervolgens per gemeenschappelijke regeling wanneer dit in de nabije toekomst zal gebeuren. Bij (B) zegt hij dat hierover afspraken zullen worden gemaakt wanneer er een visiedocument voorligt.

Bij de behandeling van de Perspectiefnota 2015 op 15 september 2014 dienden de fracties van CDA, VVD en de PvdA motie 33 in waarin zij de raad opriepen om "uiterlijk 1 januari 2015 in samenwerking met het college te komen tot een werkwijze voor de Raad waarbij zij consequenter, stelselmatig en tijdig betere invulling kan gaan geven aan haar controlerende en kaderstellende [rol] voor alle regionale samenwerkingen". Deze motie werd ingetrokken nadat de burgemeester deze genuanceerd had overgenomen. Hij zegde toe om een inventariserende notitie te maken over wat de mogelijkheden zijn om de raad sterker en productgerichter te maken en deze met de raad te bespreken. Dit leidde tot de discussienota "Meer rol voor de raad bij gemeenschappelijke regelingen", die het college op 16 december 2014 vaststelde.

Meer informatie: Janneke Oosterhuis <mailto:janneke.oosterhuis@tilburg.nl> telefoon: 542 9977

## Discussienota "Meer rol voor de raad bij gemeenschappelijke regelingen"

Deze discussienota werd op 9 februari 2015 in de commissie Bestuur behandeld. Daarbij is besloten dat de discussienota in de vorm van een raadsvoorstel op de agenda van de raad van 9 maart zal komen.

De discussienota verwijst onder meer naar de gewijzigde Wet gemeenschappelijke regelingen. Hierover heeft de minister van BZK op 5 december 2014 een brief aan de gemeenteraden geschreven. De brief besteedt onder andere aandacht aan de versterking van de positie van gemeenteraden.

## Rol van de commissie

Tijdens de informatieve bespreking op 9 maart 2015 merkte een aantal commissieleden op dat gemeenschappelijke regelingen niet altijd in de commissie Bestuur behandeld werden, maar in de commissie die er inhoudelijk bij betrokken is. Zij pleitten voor meer afstemming. Andere commissieleden vonden die een taak van de fracties zelf. De griffie houdt mede in de gaten of betrokkenheid van de commissie Bestuur gewenst is.

Bij de raad van 9 maart 2015 is een aantal moties / amendementen aangenomen waardoor de rol van de raad versterkt wordt.

## Meer informatie

Het dossier "Regionale samenwerking" bevat informatie en links naar de relevante documenten. U kunt het dossier vinden via:

- de rechtstreekse link in de dagmail;
- [www.raadtilburg.nl](http://www.raadtilburg.nl) → Vergaderingen → Agenda & Vergaderstukken → Raadonline → Dossiers;
- <http://tilburg.notudoc.nl/cgi-bin/dossier.cgi>

## Waarom een werkagenda?

De raad heeft een actieve sturende rol op de agenda van de themacommissies en de raad.

Het is belangrijk om inzicht te hebben in de grote onderwerpen die op de rol staan en de bijbehorende planning.

Dit is noodzakelijk voor een goede voorbereiding van de besluitvorming en het kunnen controleren van vastgestelde kaders.